

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema XXXIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

THEMA XXXIII.

Act. 17. v. 30. & 31.

Et tempus quidem ignorantia dissimulauit Deus. Nunc autem mandat pœnitentiam omnibus vbique hominibus: quod statuit diem, in quo iudicaturus, &c.

DISPOSITIO.

Hæc verba pars sunt concionis Paulinæ habitæ Athenis. De Atheniensibus autem legitur hoc ipso capite. v. 21. quod ad nihil aliud vacarint, nisi ad dicendum aut audiendum aliquid noui. Quia vero non nouum tantum aliquid, sed id quod saluti Atheniensium erat conuenientissimum, his verbis proponere voluit Paulus: agite hæc eadem & nos (quia semper aliquid noui audire cupimus) ad animos nostros reuocemus, non nobis minus quam Atheniensibus summe necessaria cognitu.

Primum autem ostendit, necessarium ante omnia esse, vt agatur pœnitentia.

Deinde rationem huius addit, quia instet iudicium vniuersale, id quod in simbolo confitemur.

I. Pars.

Dixerat Paulus Atheniensibus, quam grauitèr peccauerint colentes Deum ignorantium: cum verus Deus non procul absit ab vnoquoque hominum. Ideoque ipsum etiam non sculptilibus, & inuentis hominum similem esse. Et tolerasse quidem Deum hæctenus idololatriam illam gentiliū, per multas annorum centurias, nec simul omnes gentes voluisse extripare, quæ ignorauerint verum Deum: nunquam tamen illam idololatriam approbasse.

Nunc vero postquam sonus Euangelii in omnem terram exierit, nullam amplius posse prætendi ignorantiam aut excusationem.

Seriæ

Seriæ
applicanti, l.

aliquam ver

L. Dissem

tina. Hoc

sunt omnia

Math. 3. v.

uocione,

Idem etia

fuit a malo

peritimi. E

1. v. 1.

2. Quo lo

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

v. 1. v. 1. N

Scidè enim velle Deum, vt vel tandem omnes vbique respiciant, Deum verum cognoscant, & agnitis peccatis ad ipsum vera fide conuertantur.

L. Discimus necessariam omnino esse veram pœnitentiam. Hoc enim tempore prædicari Euangelij semper fuit omnium primum, quod requisit Joannes Baptista, Matth. 3. v. 2. Christus, Matth. 4. v. 17. Petrus in prima concione, Act. 2. v. 38. & Paulus hoc loco Athenis.

Idem etiam Elajas statim in primo capite vrget: Desistite à malo & discite bene agere. Hieremias 3. v. 14. conuertimini. Ezech. 3. vers. 20. Joel. 2. v. 12. Jon. 3. v. 8. Zach. 1. vers. 3.

2. Quo loco agenda pœnitentia? Num tantum Athenis, aut in Ninive? &c. imo, ait Paulus, *in omnibus finibus terræ*. Vbiunq; sunt peccatores: siue inter paganos, siue inter Christianos.

In omnibus regnis, regionibus, ciuitatibus, pagis, villis, agenda pœnitentia.

3. *Quibus agenda pœnitentia? Omnibus hominibus*, hoc est præceptum, ait Paulus, Regibus, & rusticis. Principibus & subuleis. Diuitibus & pauperibus. Iuuenibus & senibus. Viris & fœminis. Quia omnes peccauerunt, Rom. 3. v. 23.

4. Quando agenda pœnitentia? vbi sentiemus instare finem mundi, aut vitæ nostræ? Minime procrastinanda. Cras peccatores spondent fieri meliores. Cras semper clamant, qui bona carnis amant. Bonaventura. Et Augustinus, cras cras corui vox est. Contra Paulus hic ait, *Nunc præcipit Deus hoc*. id ex Psalm. 95. v. 8. vrget Apostolus Heb. 2. v. 7. *Hodie hodie si audieris, &c.* vide Syr. 5. v. 8. & 18. v. 22.

5. Quomodo agenda pœnitentia? requiritur id Esa. 1. v. 17. *desistere à malo & facere bonum*.

Veteres dixerunt, pœnitentiam esse, pœnitenda non admittere, & admissa desistere, *Buss thun / est, besser thun*.

Numerantur duæ partes principales.

1. Contritio, cum serâ peccatorum confessione coniuncta: vbi dolor de admissis, & propositum vitæ in melius emendandæ.

Exemplum. Psal. 51. v. 1. ad 18. & Dan. 9. v. 4 ad 20.

2. Fides. In miserationibus tuis, Dan. 9. v. 16.

Propter magnam misericordiam, Psal. 51. v. 3.

Propitius esto mihi, Luc. 18. v. 13.

Si vera est pœnitentia, patebit ex fructibus, noua scilicet obedientia. Arbor bona fructus boni, Matth. 12. v. 34.

II. Pars.

Quia facilis præcipitur quam agitur pœnitentia. Paulus addit talem rationem, quæ est vigentissima.

1. Statuit Deus diem nouissimum, in quo iudicaturus est facta hominum.

2. Et quidem totum orbem iudicaturus est; ne vno quidem homine excepto.

3. Iudicaturus autem est *in iustitia*. Nemini parceret. Nemini faciet iniuriam.

4. Et iudicaturus est per eum virum, quem ad hoc destinavit, suscitans eum à mortuis, Christum.

5. Ideoque is ipse Deus, viam monstrauit omnibus, quomodo possint stare in iudicio hoc, fidem sc. offerens omnibus.

Lo c v s. Sicut pœnitentiæ, ita iudicij illius extremi meditationem omnibus omni tempore necessariam esse, ex hoc & multis scripturæ locis constat.

1. Scimus enim, restare diem illum iudicij extremum, Eccl. 12. in principio & fine. Esa. 66. v. 16. Matth. 25. v. 31.

Imo id ipsum quotidie confitemur in symbolo.

2. Scimus iudicium datum filio, Joh. 5. v. 27.

3. Scimus nemini patere effugium. Omnes manifestari oportet, 2. Cor. 5. v. 10. Apoc. 20. *Gross und Klein*. v. 12.

4. Scimus nullam fore respectum personarum, sed iuste iudicandum, Deut. 10. v. 16. Rom. 2. v. 11,

5. Sci-

THEMA XXXIII. EX NOVO TEST. 517

5. Scimus quid sit venturum in iudicium: scilicet non tantum omne opus, sed etiam verbum omne ori osum, Matth. 12.v.36. Eccl. 12.v.14.

6. Scimus etiam hoc, si iniquitates velit obseruare iudex, nos non posse stare, Psal. 130 v.3. Ad mille non vnū posse respondere, Hiob. 9.v.3.

7. Scimus, sententiam grauissimam pronunciatum iri contra impenitentes. Abite, Math. 25. Non noui vos, Mat. 6.

8. Scimus sententiam mox executioni mandandam, & ignominiam, ignem, vermen, tenebras, stridorem dentium &c. expectanda damnatis in hoc iudicio, Da. 12. Esa. 66 &c. Interim pleriq; alium dormiunt somnium. Occitarem.

Quia potius rebus nostris consulimus in tempore. Quod faciendum? *oblatam à Domino fidem* apprehendamus. Ex fide mediator ille, 1. Tim. 2.v.5. Aduocatus 1. Ioa. 2.v. quærendus. Orandum: Ne intres, Psal. 143.v.2. Qui credit, non iudicabitur, Joan. 3. versicul. 8. Non veniet in iudiciū cōdemnationis [Ioa. 5 v. 24. imo qui ceciderit, saluus erit, Marc. 16.v.16. Probate ergo an sitis in fide, 2. Cor. 13 v. 5. Fides non sit mortua, Iac. 2.v.17. Non omnis qui dixerit, Matth. 7.v.23.

F I N I S

THEMA XXXIV.

Actor. 20.

Historia de casu, morte & resurrectione Eutychi.

Dispositionem huius historiae vide supra, in 1. parte Pomptuarii, in appendice Classis VII. Casu VI. De Præcipitatis, Pag. 633.

THEMA XXXV. •

Actor. 28 v. 8.

Historia de patre Publici febricitante, sanato per Paulum, in insula Melitensi.

Kk 3

Dis.